

SERVEI D'ASSISTÈNCIA TÈCNICA ALS MUNICIPIS (SAT)

C/ General Riera, 111
07010-PALMA
sat@conselldemallorca.net
Tel. 971-17 35 09
Fax: 971-17 38 26

En resposta a la vostra petició, de dia 28 de setembre de 2016, amb núm. Registre General d'entrada d'aquest Consell de Mallorca 30784, de dia 10 de novembre de 2016, us tramet adjunt l'informe del Servei d'Assistència Tècnica als Municipis (SAT) relatiu a l'ampliació de l'informe jurídic emès dia 16 d'agost de 2016, en relació a la sentència de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, sec. 1^a, núm. 600/2009 de 10/09/2009.

Palma de Mallorca, 11 de novembre de 2016.

El conseller executiu de Desenvolupament Local.

Sr. Joan Font Massot.

SR. BATLE-PRESIDENT DE L'AJUNTAMENT D'ARTÀ
Plaça d'Espanya, 1
07570 Artà

SERVEI D'ASSISTÈNCIA TÈCNICA ALS MUNICIPIS

Informe jurídic 35/2016

Sol·licitant: Ajuntament d'Artà

Data: 11 de novembre de 2016

ASSUMPTE: Sol·licitud d'ampliació de l'informe jurídic emès en data 16 d'agost de 2016, en relació a la sentència de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, sec. 1a, núm. 600/2009 de 10/09/2009.

Antecedents:

1. En data 10 de setembre de 2016 ha tingut entrada en el registre d'aquest Departament de Desenvolupament Local del Consell de Mallorca (reg. núm. 5.810) sol·licitud d'ampliació de l'informe jurídic emès en data 16 d'agost de 2016 per aquest Servei d'Assistència Tècnica als Municipis, en relació a la sentència de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, sec. 1a, núm. 600/2009 de 10/09/2009.

En aquest escrit es concreta l'encomana d'ampliació de l'informe jurídic ja emès per tal que es concreti en la qüestió següent:

«... informar sobre l'aplicació de l'institut de la prescripció en aquest cas concret».

2. S'adjunta en l'esmentada sol·licitud d'informe còpies dels documents següents:

- Escrits presentats per l'entitat "PORTO SA COLONI, S.A." en dates 19 d'octubre de 2011 i 10 de desembre de 2015, en els que reclama el reintegrament i la devolució de 500.000 euros pagats en compliment del conveni urbanístic signat en data 11 de març de 2005, que resultà anul·lat pel veredict de la sentència de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, sec. 1a, núm. 600/2009 de 10/09/2009.

Legislació aplicable

- Article 9.3 de la Constitució espanyola, de 27 de desembre de 1978.
- Article 25.1 b) de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària (LGP)
- Articles 1.939 i 1.964 del codi civil (CC).

Consideracions jurídiques

1. Sobre l'institut de la prescripció

L'institut de la prescripció és el mecanisme en virtut del qual es produeix, de manera anormal, la extinció dels crèdits existents, ja sigui en contra de les entitats locals (factures, pagaments a proveïdors, devolucions d'ingressos indeguts) o a favor d'aquesta (deutes tributaris), tan sols per al simple transcurs de cert període de temps sense que s'exerciti el dret de cobrament.

El fonament jurídic de la prescripció, o causa determinant d'aquesta, no és altre que el principi de seguretat jurídica, el qual exigeix que el tràfec jurídic respongui a unes constants de fiabilitat i certesa, difícilment assolibles si determinades relacions jurídiques es troben en estat de pendència durant un període de temps dilatat.

L'efecte substancial de la prescripció es concreta en el benefici de l'Administració per oposar-se a una reclamació de reconeixement o quantificació d'una determinada obligació, o del pagament d'una obligació ja liquidada i reconeguda. Encara que també ho faci en el perjudici que suposa la privació de la facultat per exigir el pagament d'un deute tributari, que és –com vulgarment es diu- «*l'altre cara de la moneda*».

2. Sobre la determinació dels pagaments fets per l'entitat "PORTO SA COLONI S.A." a l'Ajuntament d'Artà i el règim de prescripció aplicable als mateixos

D'acord amb els antecedents de la documentació que va trametre l'entitat local promotora de la present consulta, els pagaments satisfets per l'entitat "PORTO SA COLONI S.A." a l'Ajuntament d'Artà han estat aquests:

Data	Concepte	Import
01.04.2002	ICIO per llicències d'obra	64.480,02 €
31.03.2005	Compliment de l'estipulació 4.a) del conveni urbanístic d'11 de març de 2005	500.000 €
11.05.2005	ICIO per llicències d'obra	74.340,50 €

L'anul·lació judicial del conveni urbanístic referent a la illeta 35869 del Molí d'en Regalat de la urbanització de Montferrutx, provoca el naixement del crèdit a favor de l'entitat mercantil pel reemborsament de les quantitats satisfetes en virtut del conveni frustrat. Però, tal com hem apuntat anteriorment, l'exigibilitat d'aquest crèdit es troba sotmès a l'institut de la prescripció per mor del principi de seguretat jurídica que recull l'article 9.3 de la CE.

En conseqüència haurem d'esbrinar quin és el règim resultant de l'aplicació d'aquest instrument legal als conceptes descrits en la taula anterior, la qual cosa representa – precisament-, l'objecte de la darrera consulta feta pel batle l'Ajuntament d'Artà.

Al respecte hem de dir que la fermesa de la sentència, datada el dia 13 d'octubre de 2009, constitueix el dies *a quo* a partir del qual s'ha d'iniciar el còmput del termini pel que resulten exigibles la devolució de les quantitats que han devingut indegudes com a conseqüència de veredicte judicial.

En aquest punt cal diferenciar dos conceptes distints en funció de l'origen del imports satisfets:

- Ingressos de naturalesa tributària: que deriven de les liquidacions abonades per ICIO de les llicències d'obra ($64.480,02 + 74.340,50 = 138.820,52$ €).
- Ingressos de naturalesa contractual: que es corresponen amb la quantitat de 500.000 € per la transferència prevista en l'estipulació 4.a) del conveni urbanístic.

Als primers d'aquests els hi és d'aplicació el previst a l'article 25.1 b) de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària (LGP), que declara prescrites les obligacions de pagament reconegudes o liquidades per part de les hisendes públiques una vegada passats els quatre anys des que foren exigibles. Conseqüentment, el termini per reclamar la devolució d'aquests imports va finir el dia 13 d'octubre de 2013 i s'han de considerar prescrites. De fet mai han estat objecte de reclamació per part de l'entitat mercantil subscriptora del conveni urbanístic.

Pel que fa a la reclamació de devolució de la transferència provinent de l'estipulació 4.a del conveni urbanístic, com que ens trobam en el cas d'una restitució derivada d'un contracte previ que ha devingut nul, el termini de prescripció serà el general de les accions personals que es preveu a l'article 1964 del codi civil –segons redacció feta per

la disposició final 1a. de la Llei 42/2015, de 5 d'octubre, de reforma de la Llei 1/2000 de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil-, que determina que aquest serà de cinc anys des que pugui exigir-se el compliment de l'obligació.

Ara bé, hem de tenir en compte també que la disposició transitòria cinquena de la Llei 42/2015, de 5 de octubre, estableix que el temps de prescripció de les accions personals que no tinguin assenyalat termini especial, nascudes abans de la data de la seva entrada en vigor, -la qual tingué lloc el dia 7 de octubre de 2015-, es regirà pel disposat en l'article 1939 del codi civil que diu literalment:

«La prescripción comenzada antes de la publicación de este Código se regirá por las leyes anteriores al mismo; pero si desde que fuere puesto en observancia transcurriese todo el tiempo en él exigido para la prescripción, surtirá ésta su efecto, aunque por dichas leyes anteriores se requiriese mayor lapso de tiempo. »

Per tant, essent la restitució interessada una obligació generada amb anterioritat a la reforma de l'article 1964 del codi civil operada en el 2015, podem concloure que es manté exigible aquesta atès que la seva prescripció no tindrà lloc, en cas de casos, fins el dia 7 d'octubre de 2020, una vegada transcorreguts els cinc anys resultants de l'aplicació conjunta dels articles 1939 i 1964 del codi civil.

Conclusió

Per tot quant s'ha dit i exposat el qui subscriu no considera a dia d'avui prescrita per a l'Ajuntament d'Artà l'obligació de retornar a l'entitat "PORTO SA COLONI S.A." la quantitat de 500.000 € per aquesta reclamada en els seus escrits de dates 19 d'octubre de 2011 i 10 de desembre de 2015, i que corresponen a la transferència feta en data 11 de maig de 2005 en concepte de 1r pagament del conveni posteriorment anul·lat per la sentència de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, sec. 1a, núm. 600/2009 de 10/09/2009.

És el que s'informa sense perjudici de qualsevol altra millor opinió fonamentada en Dret.

Palma, 11 de novembre de 2016

El Secretari adscrit al SAT

Nicolau Conti Fuster